

Reakce na příspěvek "Co nám ještě chybí do přívětivé univerzity" → publikovaný v UN duben 2006

Hned v úvodu bych chtěl poznamenat, že vyjadřuji pouze svůj osobní názor a že se vyjadřuji jen k části zmíněného příspěvku týkající se evaluace výuky.

Má reakce bude sestávat ze dvou pohledů. Tím prvním je reakce běžného vyučujícího, který vyučuje dva – počtem studentů – střední až velké předměty na FAV.

Pan docent Holenda v jedné části článku vyjadřuje názor, že: "Provádět hodnocení výuky po skončení semestru a navíc anonymně je zbytečná ztráta času. Užitek pro obě strany je nulový."

Překvapuje mne tak kategorické a globální odsouzení, což pro mne zvlášť vyniklo v kontextu s názvem článku "Co nám ještě chybí do přívětivé univerzity".

Za svoji osobu mohu říci, že pro mne je zpětná vazba od studentů velmi důležitá, reaguji na ni, a pokud studenti navrhnou něco, o čem si myslím, že je to ku prospěchu věci, snažím se to příští rok uvést v život. Tedy zcela jasně řečeno – užitek z evaluace minimálně pro mne je jasně doložitelný. Přímý užitek pro studenty vyplňuje dotazník již není, v tom s doc. Holendou souhlasím, nebudu-li uvažovat tu možnost, že studentům ukazují, že s nimi jedná jako s partnery. Kromě toho má z poskytnuté zpětné vazby užitek další ročník studentů.

Jsem rád, že existuje technické řešení, které dává studentům možnost se vyjádřit a jehož používání mne jako vyučujícího nestojí žádný "administrativní" čas (tzn. čas přípravy a vyhodnocování dotazníků).

Docent Holenda dále píše: "Anonymní student nemá ani možnost dostat na své připomínky konkrétní odpověď." Chtěl bych ujistit, že taková možnost samozřejmě existuje, a to minimálně dvěma způsoby. Tím prvním je možnost písemné reakce garanta předmětu na studentské hodnocení. Pro to je již v systému hodnocení připravena podpora, takže mi stačí ji velmi jednoduše použít, což pravidelně dělám, tzn. na každou studentskou připomínku reaguji. Druhou možností, poněkud časově a organizačně náročnější, by bylo uspořádat setkání se studenty a na něm na připomínky studentů reagovat. Stačí jen chtít.

Na závěr této části bych ještě rád vyjádřil názor na dva výroky: "Anonymita vždy byla a je rovněž nebezpečná zbraň. Dnes není zdůvodnitelná ani v diktaturách, natož potom v demokraciích, ..." a "Zbabělci do demokracie nepatří". Podle mých zkušeností se demokracie anonymitě striktně nevyhýbají, naopak ji někdy přímo vyžadují. Například volební akt musí být proveden anonymně a nikdy jsem neslyšel o tom, že by byli voliči považováni za zbabělce. Nevím, jak doc. Holenda svůj výrok o zbaběl-

cích mnil, ale já za sebe ujišťuji všechny studenty, kteří anonymně – neměli jinou možnost – vyplnili dotazník, že si vážím toho, že vyjádřili svůj názor a za zbabělce je rozhodně nepovažuji.

Druhým pohledem je má reakce jako tajemníka komise pro kvalitu výuky, pro jistotu opět zdůrazňuji, že se jedná o můj osobní názor.

Když jsme před léty připravovali počítačový systém pro studentské hodnocení kvality výuky, bylo systémové zadání jednoduché – nahradit stávající papírové dotazníky, které byly anonymní. Nemyslím si, že systém používaný na ZČU je špatný, protože je anonymní. Důkazem může být například to, že jej od ZČU převzaly další univerzity. Navíc lze snadno dohledat, že i jiné univerzity s jiným technickým řešením evaluace používají anonymních dotazníků – viz např. <https://anketa.cvut.cz/anonymita.php>.

Ve své funkci tajemníka komise jsem vyslechl již pěknou řádku názorů, proč celý systém hodnocení zrušit. Nejčastějším uváděným důvodem bylo, že návratnost dotazníků přece ukazuje, že studenti o tento systém nemají zájem. Můj názor je, že pokud bychom v systému hodnocení zrušili anonymitu odpovědí (což by bylo technicky možné), návratnost dotazníků, která pomalu ale jistě stoupá (na FAV je 31 %), by

rapidně poklesla. Mojí otázkou ale je, zda by se radikálně změnil přístup vyučujících k výsledkům ankety, pokud by byla neanonymní.

Jaký je vlastně důvod rušit již zaběhlý systém hodnocení, který vyučující časově nijak neobtěžuje a který každá univerzita více méně musí mít? Podle mého názoru si až teď někteří vyučující začínají uvědomovat celý dosah systému hodnocení. Dříve totiž probíhalo hodnocení jednotlivých předmětů jako izolované, nepříliš četné jednorázové akce, jejichž výsledek nebyl snadno dohledatelný (čest nemnoha výjimkám). V současné době jsou již od ak. roku 2002/2003 prováděna hodnocení systematicky, plošně a výsledky jsou snadno dohledatelné a porovnatelné do historie. Tak je možné zjistit, že některé problémy, na které studenti poukazují, přetrvávají roky neřešeny v nezměněné podobě... Nepochybně však existují i jiné důvody.

Já osobně chápu systém studentského hodnocení výuky jako pomocnou ruku, kterou univerzita nabízí studentům pro navázání dialogu o problémech výuky s vyučujícími. Zruší-li univerzita tento systém, jakou jinou alternativu studentům nabídne? Jinou otázkou ovšem je, zda studenti o tuto pomocnou ruku vůbec stojí. Na to by však měli odpovědět sami studenti.

**Doc. Pavel Herout,
tajemník komise pro kvalitu výuky**